

ב"ה גליונות לעירון בפרשת השבוע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ' השנה האחת עשרה

יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

מהדורה מיוחדת בשביל הסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לחנוך ולתרבות תורניים בגולה

אחרי מרת-קדושים (תשי"ב) י"ט פסוק ט"ז
לא חלך רכיל בעמ"ך.

א. שאלה כללית:

רמב"ם הלכות דעות פרק ז': הלכה א' - ג':
 א: המרגל בחברו עובר בלא חטא, שנאמר: "לא חלך רכיל בעמ"ך", (אע"פ שאין
 לוקין על דבר זה עון גדול הוא וגורם להרג נפשות רבות מישראל, לכך
 נטמן לו: "ולא תעמוד על דם רעך". צא ולמד מה אירע לדואג האדומי. (טמאל
 א' פרק כ"א א - י"א; פרק כ"ב).
 ב: איזהו רכיל? זה טוען דברים והולך מזה לזה ואומר: כך אמר פלוני (עליך),
 כך וכך שמעתי על פלוני - אע"פ שהוא אמת, הרי זה מחריב את העולם.
 ויט עון גדול מזה עד מאד. והוא בכלל לאו זה - והוא לשון הרע, והוא המספר
 בננות חברו, אע"פ שאמר אמת; אבל האומר סקר נקרא מוציא שם רע על חברו.
 אבל בעל לשון הרע זה טיובט ואומר: "כך וכך עשה פלוני וכך וכך היו אבותיו
 וכך וכך שמעתי עליו" ואמר דברים של גנאי - על זה אמר הכתוב (תהלים יב"ד):
 "יכרת ה' כל טפתי חלקות לטון מדברת גדולות".
 ג. ואמר חכמים: טלס עברות נפרעים מן האדם בעולם הזה ואין לו חלק לעולם
 הבא; עכו"ם וגלוי עריות וטפיכות דמים, ולטון הרע כנגד כולם, ועוד אמרו
 חכמים: כל המספר בלשון הרע כאלו כופר בעיקר: טנ' (תהלים יב"ה): "אשר אמרו
 ללטוננו נגביר שפתינו אחנו מי אדון לנו". ועוד אמרו: טלסה-לטון הרע
 הורגת: האומר והמקבלו וזה טאמר עליו. והמקבלו יותר מן האומר.
 ונאמר בחפץ חיים הלכות לטון הרע כלל ו': אסור לקבל לטון הרע
 בין שהוא מהדברים שבין אדם למקום או מהדברים שבין אדם לחברו,
 דהיינו טלא נאמין בלבנו שהספור הוא אמת, כי עי"ו יבוזה בעיניו
 מי שנאמר עליו, ואפילו אם לא יסכים לו בפירוט לספורו, טאם לא כן
 הרי הוא טונה את העון בכפלים, שהוא מספר ומקבל.
 וע' רט"י שמות כג' א' ד"ה לא חטא טמע טוא.
 1. הסבר מה בין המוטנים: רכילות, לטון הרע, מוציא שם רע.
 הבא דוגמאות מספורי התנ"ך לכל אחד מן המוטנים הנ"ל?
 2. מה בין טמיעה לטון הרע ובין קבלת לטון רע? העזר בחטובתך בדברי
 החפץ חיים הנ"ל?
 3. הסבר, מדוע גדולה עבדת המקבל מן המספר?

ב. רט"י ד"ה לא חלך רכיל
 רמב"ן " " " " "
 רטב"ם " " " " "

1. במה מסכימים רט"י ורמב"ן בפרוטיהם ובמה חולק הרמב"ן על רט"י?
 עם מי מסנייהם מסכים הרטב"ם?
 2. מה הקטר בין "רכיל" לבין "רוכל"?
 3. אטבר את סוף דברי הרמב"ן החל מן "ולהבדיל בין טנייהם... ירמוז
 השם כי בנפטו היא ועליו חטוב".
 4. למה לא אמרה התורה "לא חלך רכיל" טחם והוסיפה עוד "בעמ"ך" -
 (לפי דעת הרמב"ן)?

ג. סנהדרין ל"א: ומניין לכטיצא אחד מן הדיינים לא יאמר: "אני מזכה וחברי
 מחייבים, אבל מה אעשה טחברי רבו עלי"? על זה נאמר: "לא חלך רכיל
 בעמ"ך" ואומר (מטלי י"ט): "הולך רכיל טגלה טרד".
 1. מה ראו חז"ל לפרט פטוקנו על ענין זה?
 2. למה לא הטתפקו בהבאת פטוקנו והביאו עוד פטוק ממטלי, מה
 מעלתו טל הפטוק ההוא על פטוקנו?

הטאלות המטומנות א קטות והמטומנות אא קטות ביותר.
 חטבות יט לטלוח לנחמה ליבוביץ', המחלקה לחנוך וחרבות תורניים בגולה
 ח.ד. 32 ירוכלים.